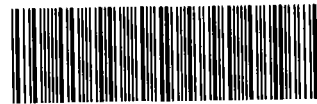

TULIB

3 1379 00947812 5

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์แห่งลุ่มทะเลสาบรัฐฉาน " ยองห้วย – อินเล "

A Study of Ethnic Identity Formation

Among the Minorities in Nyaungshwe-Inle

โดย

ภูมิพัฒน์ เชตียนานท์

Mr.Phumphat Chetiyanonth

องสมุทคณะสังคมวิทยา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล

(มานุษยวิทยา)

คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2546

ISBN 974-368-327-5

อินันทนาการ
9 ส.ย. 2546

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

วิทยานิพนธ์

ของ

นาย ภูมิพัฒน์ เชตียนนท์

เรื่อง

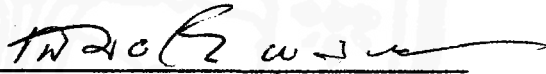
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์แห่งลุ่มทะเลสาบรัฐฉาน "ยองฮ่วย - อินแล"

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (มานุษยวิทยา)

เมื่อ วันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2546

ประธานกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

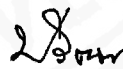
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสมอชัย พูลสุวรรณ)

กรรมการวิทยานิพนธ์

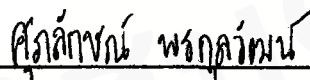
(รองศาสตราจารย์ สุมิตร ปิติพัฒน์)

กรรมการวิทยานิพนธ์

(อาจารย์ ดร.ปริตตา เจลิมเฝ้า กอนันตกุล)

กรรมการวิทยานิพนธ์

(อาจารย์ สุภลักษณ์ พรกุลวัฒน์)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรพล พรหมิกบุตร)

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ต้องการทำความเข้าใจพลวัตและความหมายของความเป็นกลุ่ม "ชาติพันธุ์" ของผู้คนหลายหลากวัฒนธรรมในกลุ่มทะเลสาบ บริเวณเมือง ยองหัวย-อินเล รัฐฉานตอนใต้ ประเทศพม่า พม่าเป็นดินแดนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ของผู้คนสูงมากแห่งหนึ่ง โดยมีกลุ่มชาติพันธุ์อาศัยอยู่ร่วมกันมากกว่า 30 กลุ่ม ในจำนวนนั้นมีถึง 7 กลุ่ม ที่ในปัจจุบันมีรัฐภายใต้ชื่อกลุ่มของตนเอง แต่ปกครองโดยรัฐบาลกลางของพม่า ประกอบด้วย ไต กะเหรี่ยง คะฉิ่น ยะไข่ คะยาร์ ชิน และมอญ

"ไต" เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีจำนวนประชากรมากเป็นอันดับสอง รองจาก "พม่า" มีประวัติความเป็นมาเก่าแก่ เดิมเคยเป็นเจ้าของรัฐขนาดเล็กๆหลายแห่ง ในบริเวณที่เป็นรัฐฉานและรัฐกะฉิ่น ในปัจจุบัน มีระบบปกครองโดย "เจ้าฟ้า" เป็นของตนเอง เมืองยองหัวยและกลุ่มทะเลสาบอินเลซึ่งวิทยานิพนธ์นี้เลือกเป็นพื้นที่ศึกษา เป็นชุมชนเก่าแก่แห่งหนึ่งของคนไตในรัฐฉาน ซึ่งมีคนพื้นเมืองกลุ่มอื่นๆ ได้แก่ ปะโอ และ อินตา อาศัยร่วมอยู่ด้วย มาเป็นเวลาช้านานแล้ว ไตและอินตาเป็นพลเมืองในที่ราบและกลุ่มทะเลสาบ ส่วนปะโอเป็นพวกที่อยู่ในที่สูง ตามประวัติเมืองยองหัวยก่อตั้งโดยเจ้าสีแสงฟ้า ตั้งแต่ในคริสต์ศตวรรษที่ 14 โดยถือเป็นเมืองขนาดใหญ่ของคนไต ที่มีความสำคัญในทางการเมืองและวัฒนธรรม ในพื้นที่รัฐฉานตอนใต้มาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากคนไตเคยอยู่ในฐานะผู้ปกครอง วัฒนธรรมไตจึงเป็นวัฒนธรรมหลักของพื้นที่ ซึ่งครอบงำวัฒนธรรมของคนพื้นเมืองกลุ่มอื่นๆ ที่อาศัยอยู่ร่วมกันมาโดยตลอด

ภายหลังการเข้ายึดอำนาจทางการเมืองของรัฐบาลทหารพม่า นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1962 เป็นต้นมา ระบบปกครองด้วยเจ้าฟ้าของเมืองยองหัวยถูกยกเลิกโดยสิ้นเชิง พร้อมกับมีปรากฏการณ์เปลี่ยนแปลงทางชาติพันธุ์ที่น่าสนใจเกิดขึ้นในพื้นที่ติดตามมาหลังจากนั้น กล่าวคือพวกปะโอและอินตาดำกลับมามีอำนาจต่อรองในทางการเมืองและเศรษฐกิจ (โดยเฉพาะที่มากับการท่องเที่ยว) มากขึ้น พร้อมๆกับการค่อยหายไปของคนไต โดยส่วนใหญ่ถูกดูดกลืนให้กลายเป็นอินตา การเปลี่ยนแปลงทางชาติพันธุ์ดังกล่าว เกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขที่ไตและอินตาเคยมีการแต่งงานข้ามระหว่างกันมาโดยตลอด มีการเรียนรู้ภาษาซึ่งกันและกันจากการอยู่ร่วมกันมานาน และต่างก็รับวัฒนธรรมพุทธศาสนาแบบเดียวกัน ดังนั้นการปรับเปลี่ยนทางชาติพันธุ์ จึงกระทำได้สะดวกโดยอาศัยการปรับเปลี่ยนภาษาและวิถีนิยมตนเอง โดยที่วัฒนธรรมและวิถีความเป็นอยู่โดยทั่วไป ไม่สู้เปลี่ยนแปลงไปจากแบบแผนเดิมที่เคยเป็นมา สำหรับพวกปะโอซึ่งมีการจัดตั้งทางการเมืองเข้มแข็งกว่า

กลุ่มอื่นๆ และมีวัฒนธรรมต่างรูปแบบไปจากไตและอินตา มีความพยายามจะสร้างนิยามความหมายของตัวเอง ในลักษณะของการมีรากเหง้าทางประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน รวมถึงมีองค์กรทางวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง พร้อมทั้งยังคงรักษาความแตกต่างทางวัฒนธรรม เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเป็นคนละกลุ่มกันกับพวกไตและอินตา

สำนักหอสมุด

Abstract

The thesis deals with problems concerning the meaning and dynamics of "Ethnicity" in the ethnically plural society of the "Nyaungshwe-Inle (Lake)" area, Southern Shan State, Upper Myanmar. Myanmar is a country of cultural and ethnic diversity. Her population comprises more than 30 ethnic groups; 7 among them have states under their names (i.e. Shan , Kachin , Chin , Rakhaing , Kayah , Kayin , and Mon), however, ruled over by the Burmese central government.

Shan is the second biggest minority in Myanmar. Historically speaking, they were powerful people who occupied Upper Myanmar for centuries ; they were able to form several independent states (named " Muang ") ruled by their own Chao – fa (King) . Even during the British colonial period (A.D. 1826 – 1947) , they were ruled separately from peoples in other parts of Myanmar. Only after the Panglong Agreement that their administration has been incorporated under the Burmese's rule .Although, they possesses a state after their name at present , they have been considerably suppressed by the Burmese government , resulting in cultural and political conflicts.

"Nyaungshwe-Inle" area, where the fieldwork was conducted, is among the old prominent communities in the Shan State, where Shan, Intha and Pa-o have lived along side each other since long time ago. Shan and Intha occupied the plain and lake areas while Pa-o resided in the surrounding hilly areas. Historically speaking, Nyaungshwe town was established by King (Chao) Si-Saeng-Fa in the 14th century, and has been a prime political and cultural center in Southern Shan State since. Shan had been a dominant culture in the area until very recently.

Only after the firm establishment of the Burmese military government since 1962 that the old administrative system governed by Shan Chao-Fa (King) has been abandoned. As a consequence, the old cultural and political order was turned upside down in the "Nyaungshwe-Inle" area, with the Pa-o and Intha groups gaining more political and economic powers than the Shan. Interestingly, Shan have become more and more "Intha"

in the cultural and ethnic senses. Their ethnic transformation was facilitated by the fact that inter-marriage, bi-lingualism, and shared Buddhist culture have been commonly practiced between both groups. The ethnic label sided with Inta was reached by the Shan redefining their ethnic consciousness, without obvious changes in terms of their cultural form. On the contrary, the Pa-o with strong political hold, while remaining their ethnic identity distinct from the Shan and Inta on the one hand, have shaped their history as a long-rooted and prominent group in the area on the other.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ รศ.สุมิตร ปิติพัฒน์ ครูผู้หยิบยื่นโอกาสครั้งยิ่งใหญ่ ที่ได้ทำให้ผู้ศึกษาได้มองเห็นโลกที่กว้างออกไปกว่าที่เคยมองมาทั้งชีวิต รศ.ดร. เสมอชัย พูลสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ดีที่สุดเท่าที่นักศึกษาคนหนึ่งจะพึงมีได้ ผู้ศึกษาต้องขอขอบพระคุณอาจารย์เสมอชัยสำหรับโอกาสทุกอย่างในชีวิตที่อาจารย์มอบให้ คำแนะนำทุกประการทั้งในเรื่องทางวิชาการและชีวิตส่วนตัว งานศึกษาชิ้นนี้จะไม่มีโอกาสเริ่มต้นได้ ถ้าปราศจากความช่วยเหลือในทุกๆด้านจากอาจารย์ครบ อ.ธีรยุทธ บุญมี ครูผู้มอบคำแนะนำที่มีค่า ผู้จุดประกายทางความคิด และหยิบยื่นโอกาสในการทำงาน ที่ได้ทำให้ประสบการณ์ชีวิตของผู้ศึกษากลายเป็นสิ่งที่น่าสนใจและมีคุณค่ายิ่งสำหรับอนาคตของผู้ศึกษา อ.นवलจันทร์ เถระพัฒน์ แห่งคณะวิทยาศาสตร์ จุฬา “แม่” ผู้ให้โอกาสลูกศิษย์คนนี้ในการกลับตัว และไม่จากริ้วจามจรีไปก่อนเวลาอันควร-อย่างที่ควรจะเป็น รศ.ผออยผา พันธุ์ฝึก คณะอักษรศาสตร์ จุฬา ครูผู้เป็นที่พึ่งทางใจ ทางความคิด และทางการตัดสินใจ ในวันที่ชีวิตของลูกศิษย์คนหนึ่งกำลังหลงทาง The SEASREP Council และ Mr.Misael Racines. กับทุนวิจัยก้อนใหญ่ ที่ทำให้ความฝันของผู้ศึกษาเป็นจริง

ผู้ศึกษาขอขอบคุณ โรงเรียนเซนต์คาเบรียล สถานศึกษาที่ผู้ศึกษาต้องเดินทางไปเกือบทุกวันนับตั้งแต่จำความได้จนกระทั่งถึงวัยสอบเอนทรานซ์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬา กับชีวิต 4 ปี ที่ทำให้ผู้ศึกษาได้พบกับเพื่อนที่ดี สิ่งที่ผู้ศึกษามั่นใจว่ามีค่าที่สุดสำหรับชีวิตในช่วงเวลาดังกล่าว คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กับโอกาสที่เปิดกว้างให้ผู้ศึกษา ผู้ซึ่งเดินทางมาจากดินแดนห่างไกล ได้สัมผัสกับ วิชามานุษยวิทยา วิชาที่ผู้ศึกษายังไม่สามารถทำความเข้าใจได้อย่างถ่องแท้ แต่บรรยากาศอันงดงามทั้งในและนอกห้องเรียน ที่ผู้ศึกษาได้อยู่ร่วมกับเพื่อนๆที่แสนจะมหัศจรรย์ทุกคนในรุ่น ก็ได้ทำให้ภาพแห่งความลับสนจากทฤษฎีเหล่านั้นเจือจางลงไป ผู้ศึกษาขอขอบคุณ มหาวิทยาลัย ยางกง ภาษาต่างประเทศ (U.F.L.) สถานศึกษาที่ได้มอบช่วงเวลาที่ดีที่สุดช่วงหนึ่งของชีวิตให้กับผู้ศึกษา

ขอบคุณ พี่วิชัย พ่อบ้านใหญ่ของคุณะ ผู้ซึ่งไม่เคยท้อที่จะกระตุ้นให้พวกเราทุกคนสู้และอดทน อ.สุดแดน วิสุทธิลักษณ์ อาจารย์พี่ชายผู้แสนใจดี ผู้จุดประกายทางความคิดอันนำไปสู่การสร้างคำถามให้กับผู้ศึกษา อ.ปริตตา เฉลิมเผ่า กอนันทกุล และอ.ศุภลักษณ์ พรกุลวัฒน์ กับคำแนะนำที่มีคุณค่ายิ่งสำหรับการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อ.ชาย ออง ตุน ครูผู้ยิ่งใหญ่อีกหนึ่งท่านในชีวิตของผู้ศึกษา พี่นางลาวหอม พี่นางหมอกคำ กับความช่วยเหลืออันมากมายในการทำงานภาคสนาม

ขอบคุณ เจ้า เสมาร์ ไตท์ สำหรับ การสนับสนุน ความช่วยเหลือ ความไว้วางใจ ความเชื่อใจ และความเชื่อมั่นในตัวหลานชายคนนี้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไม่สามารถสำเร็จลงได้ถ้าไม่มี Auntie ครับ

ผู้ศึกษาขอขอบคุณเพื่อนและพี่น้องทุกท่านที่ได้ใช้ชีวิตด้วยกันเป็นเวลา 1 ปีในประเทศพม่า ขอบคุณพี่จ๊อบ นายทหารเรือ ผู้ทำกับข้าวได้อร่อยที่สุดในโลก น้อย อาจารย์จากเชียงใหม่กับการเป็นทั้งน้องสาวที่น่ารักและที่ปรึกษาปัญหาที่เก่งกาจ พี่เกษม พี่วินัส ท่านทูตทหารและภรรยา ที่ได้ทำให้ผู้ศึกษารู้สึกเหมือนได้อยู่กับครอบครัวในประเทศไทย เพื่อนๆทุกคนที่ได้ทำให้รู้ว่าความเป็นชาติไม่ใช่เรื่องที่สำคัญสำหรับความเป็นเพื่อน ขอบคุณ อีลิทซาเบธ ,อัลเซซี , เกงโกะ, อิตะ, ลุค สำหรับมิตรภาพที่งดงาม ปาร์ตี้นานวัน และประตูบ้านที่ไม่เคยปิดในยามที่เพื่อนคนนี้ไม่เคยกลับบ้าน ซึ่งบางครั้งอาจกินเวลาข้ามสัปดาห์ ขอบคุณเพื่อนรักชาวภูฏาน เกซัง กับต้นที่มباسนาชาติและประธานชมรมผู้ดื่มเบียร์ต่างน้ำแห่งถนนอินยา ขอบคุณ ดร.จาด เลแดร์ กับความเป็นเพื่อนที่ข้ามพ้นไปจากระดับชั้นของวัยวุฒิและคุณวุฒิในการศึกษา

ขอบคุณครอบครัว ปัญญาวิรุฬโวจน์ สำหรับการสร้างสรรค์ลูกสาวคนเล็กให้เติบโตมาด้วยจิตใจที่งดงาม ขอบคุณครอบครัว วัฒนสุข สำหรับความช่วยเหลือ กำลังใจ และสถานที่พักพิงพร้อมอาหารในวันที่ผู้ศึกษาอยู่บ้านคนเดียว ขอบคุณ ครอบครัวเซตียานนท์ พ่อ กับ แม่ ที่ยอมตามใจให้ลูกชายคนนี้ได้ทำทุกอย่างที่อยากทำ พร้อมทั้งยังให้การสนับสนุนและเป็นแรงใจอย่างไม่มีขีดจำกัด ขอบคุณ ป๊อ พี่ชายและเพื่อนที่ดีที่สุดในโลก ผู้ซึ่งไม่เคยที่จะปฏิเสธในการให้ความช่วยเหลือต่อน้องชายคนนี้ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องใดก็ตาม ขอบคุณชีวิตที่สอนให้ผู้ศึกษาได้พบกับทางตันและการพยายามเอาตัวรอด พร้อมทั้งย้ำเตือนให้ผู้ศึกษาสนุกกับปัจจุบันให้มากที่สุด เพราะสิ่งแย่ๆที่เกิดกับชีวิตเราในวันนี้ ไม่ได้หมายความว่ามันจะแย่มากที่สุด วันพรุ่งนี้ไม่จำเป็นว่าจะต้องดีเสมอไป ขึ้นอยู่กับว่าเราจะอยู่กับมันอย่างมีความสุขได้หรือเปล่านั้นเอง

สุดท้ายขอบคุณ เจ๊ียบ สำหรับการมีอยู่ของเธอและความรักของเรา

ภูมิตพัฒน์ เซตียานนท์

30 พฤษภาคม พ.ศ. 2546

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	(1)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญแผนที่.....	(9)
สารบัญภาพประกอบ.....	(10)
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและประเด็นปัญหาของงานวิจัย.....	1
แนวความคิดและกรอบทฤษฎี.....	16
วิธีวิทยาของงานวิจัย.....	21
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	22
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	22
2. ยองห้วยในประวัติศาสตร์ : ประวัติศาสตร์ของคนใต้.....	25
ลักษณะทางกายภาพของเมืองยองห้วย.....	25
ประวัติศาสตร์เมืองยองห้วย.....	28
สมัยก่อนอาณานิคม.....	28
สมัยอาณานิคม.....	33
สมัยสงครามโลกครั้งที่สอง.....	41
สมัยหลังอาณานิคม.....	45
3. กลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆในเมืองยองห้วย.....	54

อินตา.....	55
ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของคนอินตา.....	55
ภาษาอินตา.....	59
ตัวอย่างสุภาษิตและสำนวนของชาวอินตา.....	61
การแต่งกายของคนอินตา.....	62
ประเพณีของคนอินตา.....	62
ปะโอ.....	70
ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของคนปะโอ.....	72
ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ปะโอ.....	74
เครื่องแต่งกายของคนปะโอ.....	77
ระบบเศรษฐกิจของคนปะโอ.....	78
ประเพณีในรอบปีของคนปะโอ.....	79
4. โครงสร้างทางสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจของเมืองยองหัวย.....	85
ระบบการปกครองในทางการเมือง.....	85
ระบบการปกครองในทางศาสนา.....	87
ประเพณีในรอบปีของเมืองยองหัวย.....	90
ระบบเศรษฐกิจของเมืองยองหัวย.....	91
ระบบการจัดการในงานยุติธรรม.....	100
ระบบการจัดการเก็บภาษี.....	100
ระบบการศึกษา.....	101
การคมนาคมและการสื่อสาร.....	102
5. ยองหัวยในปัจจุบัน : การต่อรองทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์.....	103
การท่องเที่ยว : เครื่องมือแห่งการสถาปนาอำนาจใหม่.....	109
พิพิธภัณฑ์หัวหน้างาน : เส้นทางเดินทางแห่งหอค้าเมืองยองหัวย.....	123
ประวัติหอค้าเมืองยองหัวย.....	125
เทศกาลแห่งเรือผ่องต่องู : เทศกาลแห่งเรืออินตา , อำนาจกับพื้นที่ในงานประเพณี.....	135

ปะโอ : ความเข้มแข็ง ความมั่งคั่งและความเก่าแก่.....	145
ที่ : การผสมผสานสัญลักษณ์แห่งอำนาจ.....	159
องค์ประกอบของ "ที่".....	162
วัดบวรวิทย์.....	164
เจดีย์ขเวอินเตง.....	168
วัดธรรมิโกนิคมกะลาเอามินกะลาพะยา.....	172
วัดอะโหล่วต่อเป้า.....	175
ผ้าทอใยบัว : สัญลักษณ์แห่งวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว.....	182
6. บทส่งท้ายเรื่องราวแห่งของห้วย.....	187
ภาคผนวก.....	197
ก. ข้อตกลงระหว่างเจ้าฟ้ากับรัฐบาลแห่งรัฐฉาน.....	198
ข. ตารางแสดงเงินบำนาญที่เจ้าฟ้าได้รับภายหลังการสูญเสียอำนาจ.....	201
ค. สนธิสัญญาปางโหลง.....	203
บรรณานุกรม.....	205
ประวัติการศึกษา.....	214

สารบัญแผนที่

แผนที่ที่	หน้า
1. แผนที่ประเทศพม่า.....	23
2. แผนที่แสดงการแบ่งพื้นที่ในประเทศพม่า.....	24
3. แผนที่แสดงที่ตั้งของเมืองยองหัวย.....	26
4. แผนที่แสดงพื้นที่ทะเลสาบอินเล.....	27

สำนักหอสมุด

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1. เจ้าส่วยไต เจ้าฟ้าแห่งเมืองยองหัวย.....	53
2. เจ้านางเสือนคำ มหาเดวีแห่งเมืองยองหัวย.....	53
3. ชาวอินตา.....	83
4. ชาวอินตา.....	83
5. ชาวปะโอ.....	84
6. ชาวปะโอ.....	84
7. การเก็บสาหร่ายเพื่อนำมาสร้างเกาะลอยน้ำ.....	94
8. เกาะลอยน้ำ.....	94
9. การคัดเลือกมะเขือเทศ.....	95
10. การขนส่งผลผลิตทางการเกษตรจากทะเลสาบ.....	95
11. ขบวนการบรรทุกสินค้าทางการเกษตร.....	96
12. อุปกรณ์จับปลาของชาวอินตา.....	98
13. ประตูเข้าเมืองยองหัวย.....	106
14. ร้านอาหารในรูปแบบของตะวันตก.....	106
15. สัญลักษณ์มีการท่องเที่ยวพม่า.....	107
16. ร้านอินเทอร์เน็ต.....	108
17. ร้านขายของที่ระลึก.....	108
18. ตึกตาโหวาโตวะ.....	113
19. ปกหนังสือ Welcome To Myanmar	113
20. ที่ทำการของ MTT.....	118
21. โรงแรมอินเลอิน.....	118
22. ร้านอาหารหุปิน.....	119
23. โรงแรมหุปิน.....	119
24. โรงแรม โกลเด็น ไอแลนด์ คอทเทจ.....	120

25. โรงแรมชเวอินตา.....	120
26. ร้านขายของที่ระลึก แอน ซูวีเนียร์ ซ็อบ.....	121
27. โรงแรม อินเล ปรินท์เรส.....	121
28. บริษัท อินเล กลอรี่.....	122
29. ท่าเทียบเรือเมืองของหัวย.....	122
30. หอคำเมืองของหัวย.....	130
31. ป้ายทางเข้าหอคำเมืองของหัวย.....	130
32. ห้องแสดงภาพภายในหอคำ.....	131
33. ห้องโถงกลางภายในหอคำ.....	131
34. เจ้าหม่อง เจ้าฟ้าแห่งเมืองของหัวย.....	132
35. ห้องแสดงภาพเจ้าฟ้าจากพื้นที่ต่างๆในรัฐฉาน.....	133
36. หลุมฝังศพเจ้าส่วยไต.....	133
37. หอคำแห่งเก่าของเมืองของหัวย.....	134
38. พื้นที่ว่าง ซึ่งเดิมเคยเป็นที่ตั้งของหอคำ.....	134
39. วัดผ่องต่องอุ.....	143
40. พระผ่องต่องอุ.....	143
41. ขบวนแห่เรือผ่องต่องอุ.....	144
42. หมู่บ้านน้ำฮู.....	144
43. กลุ่มหญิงสาวชาวปะโอ.....	154
44. บริษัท Ruby Dragon Trading	154
45. สมาคมภาษาและวัฒนธรรมปะโอ.....	155
46. ห้องสมุดของสมาคมภาษาและวัฒนธรรมปะโอ.....	155
47. ภายในพิพิธภัณฑ์ปะโอ.....	156
48. โบราณวัตถุของชาวปะโอ.....	156
49. ที่ทำการแห่งใหม่ของสมาคมภาษาและวัฒนธรรมปะโอ.....	157
50. ประตูทางเข้าเจดีย์กักกุ.....	157
51. เจดีย์กักกุ.....	158
52. ทรงเจดีย์ในแบบปะโอ.....	158

53. "ที่" ในแบบไต.....	160
54. "ที่" ในแบบพม่า.....	161
55. วัดบอริตัท.....	166
56. วัดบอริตัท.....	167
57. ทางขึ้นเจดีย์ชเวอินเต่ง.....	170
58. เจดีย์ชเวอินเต่ง.....	170
59. เจดีย์ชเวอินเต่ง.....	170
60. วัดธรรมิณกะลาเอามินกะลาพะยา.....	173
61. เจดีย์ภายในวัดธรรมิณกะลาเอามินกะลาพะยา.....	174
62. เจดีย์ที่วัดอะโหล่วต่อเป้า.....	178
63. จารึกภาษาจีนที่วัดอะโหล่วต่อเป้า.....	179
64. ภาพถ่ายของพระสงฆ์ชาวสิงคโปร์.....	180
65. สัญลักษณ์ของวัดโกลเด็นพาโกด้าเทมเปิ้ลแห่งสิงคโปร์.....	181
66. หมู่บ้านเชียงคำ สถานที่ทอผ้าใยบัว.....	184
67. การนำเส้นใยออกจากก้านบัว.....	185
68. การทอผ้าใยบัว.....	185
69. ผลิตภัณฑ์สมัยใหม่จากผ้าใยบัว.....	186